

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobkyně: J. M., narozená dne X
bytem X

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 6. 2023, č. j. X

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 5. 6. 2023, č. j. X, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhala zrušení rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení, ústředí (dále jen „žalovaná“) ze dne 5. 6. 2023, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým byly podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004

Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o organizaci sociálního zabezpečení“), zamítnuty námitky žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí ze dne 21. 2. 2023, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), vydané Českou správou sociálního zabezpečení (dále jen „správní orgán I. stupně“). Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobkyni podle ust. § 29 odst. 3 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění do 31. 12. 2023 (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), přiznán od 22. 12. 2022 starobní důchod ve výši 25 164 Kč měsíčně.

II. Žalobní body

2. Žalobkyně nesouhlasila s napadeným rozhodnutím, neboť od 1. 7. 1994 do konce roku 1994 při péči o dceru (narozenou v X) pracovala na částečný úvazek. V lednu až březnu 1995 pokračovala v rodičovské dovolené a od 1. 4. 1995 nastoupila na plný pracovní úvazek. V roce 1994 šlo jen o malý přivýdělek při péči o dítě do čtyř let věku (úvazek 0,27). Při sepisování žádosti o důchod žalobkyně pro jistotu požádala o zohlednění (upřednostnění) vyloučených dob místo dosaženého výdělku - v souladu s § 3a vyhlášky č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění, ve znění do 31. 12. 2023 (dále jen „vyhláška č. 284/1995 Sb.“), mělo být provedeno z moci úřední. Ve zdůvodnění rozhodnutí o přiznání důchodu byla však tato žádost zamítnuta s tím, že vyloučené doby za dobu od 1. 1. 1994 do 31. 12. 1994 nelze upřednostnit, neboť tam faktická vyloučená doba trvala celý rok.
3. Tato doba (celý rok = 365 dní), jak vyplývá z osobního listu důchodového pojištění, který byl součástí rozhodnutí o přiznání důchodu, při výpočtu starobního důchodu, však vyloučena nebyla (vyloučená doba = doba, která se pro stanovení vyměřovacího základu vylučuje). V rozporu s tímto má žalobkyně v roce 1994 započítáno pouze 181 dní vyloučených dob, v roce 1995 pak 90 dní. Žalobkyně se dostavila na pracoviště České správy sociálního zabezpečení a žádala o vysvětlení. Úřednice jí však nebyly schopny postup objasnit, proto žalobkyně podala proti rozhodnutí námitky. Zároveň požádala o přešetření vyloučených dob za roky 1998, 2001, 2002 a 2003, ve kterých měla jiný počet vyloučených dob u hlavního pracovního poměru a vedlejšího pracovního poměru v roce 1998 i dohod o pracovní činnosti v letech 2001, 2002, 2003. Námitky byly žalovanou zamítnuty.
4. Žalobkyně má za to, že při výpočtu starobního důchodu nebylo postupováno podle vyhlášky č. 284/1995 Sb., když nebyl proveden srovnávací výpočet a byl přednostně započten dosažený výdělek. Upřednostnění vyloučených dob z důvodu péče o dítě do čtyř let věku bylo ze strany žalované zamítnuto s tím, že vyloučená doba při péči o dítě trvala celý kalendářní rok. V přiloženém propočtu starobního důchodu však tato doba (365 dnů) vyloučena nebyla.
5. Vyloučené doby v letech 1998, 2001, 2002, 2003 vznikly z důvodu ošetřování člena rodiny. Žalobkyně nemohla tudíž souběžně vykonávat výdělečnou činnost, to bylo a je nepřipustné. Vykonávala ji proto vždy mimo tyto doby (dny). Pracovní dobu u vedlejšího pracovního poměru měla rozvrženu do dvou dnů v týdnu, u dohod o pracovní činnosti si pracovní dobu určovala sama podle potřeb tak, aby odvedla zadanou práci a

odpracovala dohodnutý počet hodin. Proto měla vyloučené dny jen u hlavního pracovního poměru. V uvedených letech bylo povinností zaměstnavatele provádět kontrolu vyplácených dávek nemocenského pojištění, kontrolu prováděla pravidelně i Pražská správa sociálního zabezpečení. Jelikož všechny tyto výdělečné činnosti vykonávala u stejného zaměstnavatele, byl tento nesouběh vyloučených dob a další výdělečné činnosti vždy důkladně prověřen.

6. Žalobkyně tedy žádá o přepočtení důchodu při souběhu dosaženého výdělku a vyloučené doby z důvodu péče o dítě do čtyř let věku (roky 1994, 1995) v souladu s § 3a vyhlášky č. 283/1995 Sb. a pro výpočet důchodu použít vyměřovací základ pro žalobkyni výhodnější.
7. Žalobkyně dále žádá o provedení přepočtu za roky 1998, 2001, 2002, 2003 (o přehodnocení bylo požádáno v námitkách).
8. Navrhla, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno, věc byla žalované vrácena k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované

9. Žalovaná ve vyjádření k žalobě ze dne 18. 10. 2023 uvedla, že krytí vyloučené doby a doby s příjmem před 1. 1. 1996 řeší § 3a vyhlášky č. 284/1995 Sb. Toto ustanovení umožňuje podle písm. b), pokud by to bylo výhodnější, nepřihlídnout k hrubému výdělku, ale k vyloučeným dobám. Ovšem v případě, kdy vyloučené doby, v nichž byl dosažen výdělek, trvaly celý kalendářní rok, je třeba postupovat podle písm. a) a hodnotit výdělků.
10. Žalobkyni lze hodnotit péči o dvě děti v období od 20. 6. 1990 do 9. 4. 1996, tzn. že v roce 1994 a 1995 získala z důvodu péče o děti celý rok vyloučené doby. Podle evidenčního listu důchodového pojištění za roky 1990 až 1995 vystaveném Městskou knihovnou v Praze 1 dne 30. 6. 2003 měla žalobkyně v roce 1994 příjem ve výši 11 938 Kč a 181 dnů vyloučených dob a v roce 1995 příjem ve výši 119 024 Kč a 90 dnů vyloučených dob.
11. S ohledem na výše uvedené tedy nebylo možné postupovat podle ustanovení § 3a písm. b) citované vyhlášky a hodnotit celý rok 1994 a 1995 jako vyloučenou dobu. Žalovaná postupovala správně, když žalobkyni v roce 1994 a 1995 započítala vyměřovací základ a vyloučené doby podle evidenčního listu důchodového pojištění tak, jak je uvedeno v ustanovení § 3a odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 284/1995 Sb.
12. Při stanovení výše důchodů, na něž vzniká nárok po 31. 12. 2009, lze podle ustanovení § 16 odst. 7 zákona o důchodovém pojištění v případě, že se vyloučené doby uvedené v ustanovení § 16 odst. 4 písm. a) až k) zákona o důchodovém pojištění kryjí s dobou a) v níž měl pojištěnec příjmy, které se zahrnují do vyměřovacího základu, b) za kterou náležela náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti náležející za pracovní úraz (nemoc z povolání), c) účasti na pojištění OSVČ, d) účasti na dobrovolném pojištění podle ustanovení § 6 zákona o důchodovém pojištění, na žádost pojištěnce pro účely stanovení výpočtového základu tuto dobu vyloučit namísto zhodnocení dosaženého příjmu. Pod pojmem „dosažené příjmy“ je nutné rozumět „zúčtované příjmy“. Vyloučit lze pouze doby získané po 31. 12. 1995.

13. Žalovaná připustila, že žalobkyni byl v roce 1998, 2001, 2002 a 2003 přednostně hodnocen vyměřovací základ před vyloučenými dobami vykázanými na evidenčním listu důchodového pojištění. Pro účely provedení srovnávacího výpočtu při souběhu příjmu s vyloučenými dobami žalovaná provede šetření u zaměstnavatelské organizace žalobkyně ke zjištění přesného období, za které byly vyloučené doby v uvedených letech vykázaný.
14. V následném vyjádření ze dne 20. 2. 2024 žalovaná tyto skutečnosti popřela, když navrhla žalobu zamítnout s tím, že srovnávací výpočet se provádí jen na žádost pojištěnce, a bylo tedy postupováno správně.

IV. Replika žalobkyně

15. Žalobkyně sporovala, že v jejím případě nebylo možno postupovat podle § 3a písm. b) vyhlášky č. 284/1995 Sb. Toto tvrzení je v přímém rozporu s fakty i se smyslem vyhlášky jako takové. V letech 1994 a 1995 došlo k souběhu doby pojištění ze dvou důvodů: a to doba zaměstnání s výdělkem (hrubý výdělek + vyloučená doba, která netrvala celý kalendářní rok, jak bylo uvedeno v evidenčním listu důchodového pojištění), a doba péče o dítě do čtyř let věku (náhradní doba pojištění = vyloučená doba).
16. Pro účely zápočtu doby pojištění se tyto doby, z důvodu překrytí, posuzují pouze 1x. Pro výpočet vyměřovacího základu má ze zákona přednost doba zaměstnání (hrubý výdělek) před dobou vyloučenou (pokud není dále uvedeno jinak). Při tomto souběhu se rozsah vyloučené doby zcela logicky posuzuje pro každou situaci zvlášť. Jednou z důvodů zaměstnání (s hrubým výdělkem), podruhé z důvodu náhradní doby. U žalobkyně došlo k souběhu zaměstnání (pojištění), při kterém měla hrubý výdělek + vyloučené doby, a náhradní doby (vyloučené doby z důvodu péče o dítě).
17. Pouze vyloučené doby z důvodu náhradní doby pojištění (péče o dítě) trvaly v letech 1994 a 1995 vždy celý kalendářní rok. Vyloučené doby při výkonu zaměstnání (při dosažení hrubého výdělku) trvaly 181 dnů v roce 1994 a 90 dnů v roce 1995. Ani v jednom případě tak vyloučené doby, v nichž byl dosažen tento hrubý výdělek, netrvaly po celý kalendářní rok. Toto sama žalovaná ve svém vyjádření potvrdila uvedením dob vykázaných na evidenčním listu důchodového pojištění. Lze důvodně předpokládat, že vyloučené doby v rozsahu 365 dnů při hrubém výdělkem se budou vyskytovat zcela ojediněle (např. pokud bude v době péče o dítě do 4 let věku vyplacena odměna či prémie za období předchozího roku, která je vázaná na výsledek hospodaření zaměstnavatele – jakýsi podíl na tomto výsledku), což se v případě žalobkyně nestalo.
18. Žalovaná svým tvrzením popírá vlastní význam vyloučené doby. Vyloučená doba je doba, jejíž funkcí je tzv. nerozmělnit průměr hrubých výdělků (vyměřovacích základů) pro výpočet důchodů za období, kdy nebyla vykonávána výdělečná činnost ze zákonem uvedených „omluvných“ důvodů. Žalovaná však žalobkyni hrubý výdělek (vyměřovací základ) rozmělnila. Při výpočtu vyloučila pouze doby, které byly uvedené jako vyloučené na evidenčním listu důchodového pojištění, což není 365 dnů.
19. Do 31. 12. 1995 se do vyměřovacího základu zahrnovaly výdělky za posledních 5, případně 10 let. Podle zákona 155/1995 Sb. se nově, s účinností od 1. 1. 1996, započítávají všechny výdělky od roku 1986. Touto úpravou došlo k částečné retroaktivitě zákona. Byli by tak znevýhodněni žadatelé o důchod, kteří v době nabytí účinnosti zákona měli

více než 10 let do důchodového věku a v letech 1986 až 1995 si drobně přivydělávali v souběhu s náhradními dobami (např. péče o dítě, studium apod.). Tyto doby by nebyly při výpočtu důchodu vyloučeny a důchod by byl tímto drobným výdělkem rozmělněn. Pojištěnci nemohli tuto skutečnost zpětně již nijak ovlivnit. V době, kdy k souběhu zaměstnání a náhradní doby pojištění došlo, nebylo důvodné předpokládat, že se tento souběh projeví v rozhodném období pro výpočet důchodu (měli více než 10 let do důchodu). Jejich vyměřovací základ by tak byl nižší než u pojištěnců, kteří plně využili možnost náhradní doby pojištění a na pojištění tak zaplatili méně. To dalo vzniknout vyhlášce 284/1995 Sb. v § 3a, která toto znevýhodnění při výpočtu důchodu odstranila pro výdělky za roky 1986 až 1995 z moci úřední. Po nabytí účinnosti zákona 155/1995 Sb. (od 1. 1. 1996), pouze na žádost pojištěnce nebo jiného oprávněného (§ 16 odst. 7 zákona).

V. Obsah správního spisu

20. Žalobkyně dne 19. 10. 2022 podala žádost o starobní důchod. Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobkyni podle ust. § 31 zákona o důchodovém pojištění přiznán od 22. 12. 2022 starobní důchod ve výši 25 146 Kč měsíčně, od 1. 1. 2023 pak ve výši 26 370 Kč. Žalobkyně proti tomuto rozhodnutí podala námitky, kdy požadovala vyloučit příjmy při péči o dítě do čtyř let věku (tj. v roce 1994 a 1995) a přesetřit vyloučené doby v letech 1998, 2001, 2002 a 2003.
21. Žalovaná napadeným rozhodnutím námitky zamítla s odůvodněním, že k požadavku na zhodnocení doby péče o dítě v době od 1. 1. 1994 do 31. 12. 1995 jako vyloučené doby je třeba konstatovat, že nelze provést toto zhodnocení, neboť vyloučená doba trvala vždy po celý kalendářní rok, což nesplňuje podmínky ustanovení § 3a písm. b) vyhlášky č. 284/1995 Sb. Podle zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, platném do 31. 12. 1995, platil odlišný mechanismus výpočtu důchodů, proto nebylo třeba využívat institutu vyloučených dob. Proto byly zhodnoceny vykázané vyměřovací základy.
22. K vyloučeným dobám v roce 1998 bylo konstatováno, že účastník řízení měl u Městské knihovny v Praze souběžně hlavní a vedlejší pracovní poměr. Na evidenčním listu důchodového pojištění z hlavního pracovního poměru je vykázáno 43 dnů vyloučené doby, na evidenčním listu důchodového pojištění z vedlejšího pracovního poměru je vykázáno pouze 39 dnů vyloučené doby. Protože se jedná o překrytí dob pojištění po celý kalendářní rok, mohlo být zhodnoceno pouze 39 dnů vyloučené doby. V letech 2001 až 2003 bylo na evidenčním listu důchodového pojištění z hlavního pracovního poměru vykázáno 3, 4 a 4 dny vyloučené doby, na evidenčním listu důchodového pojištění z vedlejšího pracovního poměru však žádná vyloučená doba vykázána není. Proto nemohla být žádná vyloučená doba zhodnocena.
23. Ohledně stanovení výše starobního důchodu žalovaná konstatovala, že výpočet byl proveden správně a v souladu s ustanoveními § 33 a následujícími zákona o důchodovém pojištění. V případě účastníka řízení bylo v souladu s § 18 zákona o důchodovém pojištění správně určeno rozhodné období let 1986 až 2021 pro stanovení osobního vyměřovacího základu, který činí 65 205 Kč. Období do 31. 12. 1985 a od 1. 1. 2022 jsou v souladu s ustanovením § 18 odst. 4 mimo toto určené rozhodné období. Podle ustanovení § 18 odst. 1 rozhodným obdobím je období, které začíná kalendářním rokem

bezprostředně následujícím po roce, v němž je dosaženo 18 let věku, nejdříve však rokem 1986, a končí kalendářním rokem bezprostředně před rokem přiznání důchodu, tedy před rokem 2022.

VI. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

24. Městský soud v Praze o věci samé rozhodl bez jednání dle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jelikož účastníci se na výzvu soudu ve stanovené době nevyjádřili. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.), a vycházel při tom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná.
25. První spornou otázkou je postup při stanovení vyměřovacího základu za období před rokem 1996, když se žalobkyně domáhala postupu podle vyhlášky č. 284/1995 Sb., a tedy porovnání jednotlivých variant při souběhu výdělečné činnosti a vyloučené doby v období před rokem 1996 a použití postupu pro pojištěnce výhodnějšího, a sice buď se zohledněním dosaženého hrubého výdělku dle § 3a odst. 1 písm. a) citované vyhlášky, nebo bez zohlednění tohoto výdělku dle písm. b) téhož ustanovení.
26. Podle § 3a odst. 1 vyhlášky č. 284/1995 Sb. *spadá-li do rozhodného období pro stanovení osobního vyměřovacího základu (§ 18 zákona) kalendářní rok před rokem 1996, v němž se ve stejném časovém úseku vyskytne hrubý výdělek stanovený pro účely důchodového zabezpečení podle předpisů platných ke dni 31. prosince 1995 (dále jen "hrubý výdělek") a vyloučená doba (§ 16 odst. 4 věta první zákona), stanoví se úhrn vyměřovacích základů pojištěnce za tento kalendářní rok (§ 16 odst. 2 zákona) pro účely stanovení ročního vyměřovacího základu*
- a) s přihlédnutím k tomuto hrubému výdělku a při stanovení osobního vyměřovacího základu se v tomto případě do počtu vyloučených dob nezahrnou ty vyloučené doby za tento kalendářní rok, v nichž byl dosažen tento hrubý výdělek, nebo*
- b) bez přihlédnutí k tomuto hrubému výdělku a při stanovení osobního vyměřovacího základu se v tomto případě do počtu vyloučených dob zahrnou všechny vyloučené doby za tento kalendářní rok, pokud vyloučené doby, v nichž byl dosažen tento hrubý výdělek, netrvaly po celý kalendářní rok a takto zjištěný úhrn vyměřovacích základů pojištěnce je vyšší než úhrn vyměřovacích základů pojištěnce zjištěný podle písmene a).*
27. Podle uvedené právní úpravy je třeba v případě souběhu výdělečné činnosti a vyloučené doby v období před rokem 1996 použít postup pro pojištěnce výhodnější, a to buď se zohledněním dosaženého hrubého výdělku v takovém období podle § 3a odst. 1 písm. a) nebo bez zohlednění tohoto výdělku podle § 3a odst. 1 písm. b). Postup výpočtu pro pojištění výhodnějšího vyměřovacího základu pak upravuje § 3a odst. 2 vyhlášky.
28. Podle § 3a odst. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. *pro účely zjištění vyššího úhrnu vyměřovacích základů pojištěnce za kalendářní rok se výše úhrnu vyměřovacích základů pojištěnce vypočte podle odstavce 1 písm. a) jako součin počtu dní v kalendářním roce a podílu úhrnu hrubých výdělků dosažených v kalendářním roce a počtu dní v kalendářním roce sníženého o ty vyloučené doby, v nichž nebyly dosaženy hrubé výdělky, a podle odstavce 1 písm. b) jako součin*

počtu dní v kalendářním roce a podílu úhrnu hrubých výdělků dosažených v kalendářním roce sníženého o hrubé výdělky dosažené ve vyloučených dobách a počtu kalendářních dní v tomto roce sníženého o vyloučené doby.

29. Žalovaná v napadeném rozhodnutí toliko konstatovala, že zhodnocení doby péče o dítě v době od 1. 1. 1994 do 31. 12. 1995 jako vyloučené doby nelze provést, neboť vyloučená doba trvala vždy po celý kalendářní rok, což nesplňuje podmínky ustanovení § 3a písm. b) vyhlášky č. 284/1995 Sb. Dodala, že podle zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, platném do 31. 12. 1995, platil odlišný mechanismus výpočtu důchodů, proto nebylo třeba využívat institutu vyloučených dob. Proto byly zhodnoceny vykázané vyměřovací základy.
30. Soud shledal toto hodnocení jako nedostatečné a nepřezkoumatelné. Je zjevné toliko, že žalovaná vyšla ze skutečnosti, že žalobkyně pečovala o dítě od 1. 1. 1994 do 31. 12. 1995. K této době nejsou v napadeném rozhodnutí popsány další rozhodné skutečnosti.
31. Je třeba se vypořádat se závěry vyslovenými Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 9. 6. 2016, č. j. 6 Ads 42/2016-38 (pod body 24 až 30), v němž soud navázal na předchozí rozsudek ze dne 24. 9. 2009, č. j. 6 Ads 103/2009-64, a podrobně vyložil, že i v situaci, kdy pojištěnka sice pečovala o dítě po celý kalendářní rok, avšak po celý tento rok neměla hrubý výdělek, mohlo být – vzhledem k netrvajícímu souběhu vyloučené doby a hrubého výdělku po celý rok – ustanovení § 3a odst. 1 písm. b) prováděcí vyhlášky aplikováno a na základě učiněného srovnání upřednostněno započtení vyloučené doby před hrubým výdělkem. Závěry rozsudku č. j. 6 Ads 42/2016-38 pak byly Nejvyšším správním soudem následovány např. v rozsudku ze dne 27. 7. 2017, č. j. 10 Ads 160/2017-32 (bod 19) či v rozsudku ze dne 7. 11. 2023, č. j. 6 Ads 6/2023-25 (bod 10).
32. Žalovaná se nezabývala tím, jaký byl časový úsek, v němž byla žalobkyně v roce 1994 a 1995 dosahovala hrubého výdělku a zároveň pečovala o dítě (dle tvrzení žalobkyně je to v roce 1994 pouze časový úsek od 1. 7. 1994 do konce roku, z žaloby též vyplývá, že žalobkyně zřejmě v roce 1995 nedosahovala hrubého výdělku v měsících leden až březen).
33. Nelze se tedy ztotožnit s napadeným rozhodnutím, které vychází pouze ze samotné doby péče o dítě po celé roky 1994 a 1995, aniž by se zabývalo, po jakou dobu žalobkyně v tomto období dosahovala hrubého výdělku, a zda souběh výdělečné činnosti a péče o dítě trval skutečně v roce 1994 a 1995 po celý rok.
34. Pokud jde o vyloučené doby v letech 1998, 2001, 2002, 2003, z důvodu ošetřování člena rodiny, žalobkyně vysvětlila, že pracovní dobu u vedlejšího pracovního poměru měla rozvrženu do dvou dnů v týdnu, u dohod o pracovní činnosti si pracovní dobu určovala sama podle potřeb tak, aby odvedla zadanou práci a odpracovala dohodnutý počet hodin. Proto měla vyloučené dny jen u hlavního pracovního poměru.
35. Podle § 16 odst. 4 věty druhé písm. a) zákona o důchodovém pojištění *vyloučenými dobami jsou po 31. prosinci 1995, pokud se nekryjí s dobou účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. e), dobou pojištění, v níž měl pojištěnec příjmy, které se zahrnují do vyměřovacího základu, dobou pojištění podle § 11 odst. 1 písm. b), nebo dobou, za kterou náležely náhrady uvedené v odstavci 3 větě čtvrté, doby dočasné pracovní neschopnosti, kterou si pojištěnec nezpůsobil úmyslně, pokud dočasná pracovní neschopnost vznikla nejpozději v*

poslední den ochranné lhůty podle zvláštního právního předpisu 5e), doby karantény nařízené podle zvláštního právního předpisu 5f), doby, po kterou trvala potřeba ošetřování nebo péče o dítě ve věku do 10 let nebo ošetřování jiné fyzické osoby podle zvláštního právního předpisu 5e), nejde-li o osoby, které nemají nárok na ošetřovné, nejvýše však v rozsahu prvních 9 kalendářních dnů potřeby ošetřování nebo péče, popřípadě prvních 16 kalendářních dnů, jde-li o osamělého zaměstnance, který má v péči aspoň jedno dítě ve věku do 16 let, které neukončilo povinnou školní docházku, doby, po kterou trvala potřeba poskytování dlouhodobé péče podle zvláštního právního předpisu 5e), nejde-li o osoby, které nemají nárok na dlouhodobé ošetřovné, doby, po kterou trvala podpůrná doba u dávky otcovské poporodní péče podle zvláštního právního předpisu 5e), a doby před porodem, po kterou nebyla vykonávána výdělečná činnost z důvodu těhotenství, nejdříve však od začátku osmého týdne před očekávaným dnem porodu do dne, který bezprostředně předcházel dni porodu.

36. K vyloučeným dobám v roce 1998 bylo v napadeném rozhodnutí konstatováno, že žalobkyně měla u Městské knihovny v Praze souběžně hlavní a vedlejší pracovní poměr. Na evidenčním listu důchodového pojištění z hlavního pracovního poměru je vykázáno 43 dnů vyloučené doby, na evidenčním listu důchodového pojištění z vedlejšího pracovního poměru je vykázáno 39 dnů vyloučené doby. V letech 2001 až 2003 bylo na evidenčním listu důchodového pojištění z hlavního pracovního poměru vykázáno 3, 4 a 4 dny vyloučené doby, na evidenčním listu důchodového pojištění z vedlejšího pracovního poměru však žádná vyloučená doba vykázána není.
37. Žalovaná v tomto směru nejprve připustila pochybení, když v těchto letech vyšla z vyměřovacího základu, uvedla, že pro účely srovnávacího výpočtu při souběhu příjmu s vyloučenými dobami provede šetření u zaměstnavatele ke zjištění přesných období, za které byly vyloučené doby vykázány.
38. Soud však konstatuje, že v projednávaném případě bylo nutné, aby žalobkyně podle § 16 odst. 7 o toto srovnání požádala, což však v žádosti o starobní důchod neučinila, z námitek a znění žaloby pak lze dovodit, že se dožaduje zohlednění vyššího počtu dní vyloučených dob. Žalovaná v pozdějším vyjádření k žalobě jakékoli pochybení u těchto let neguje.
39. Soud má za to, že žalovaná ohledně období 1998, 2001, 2002 a 2003 postupovala správně. Žalobkyně v žalobě neupřesňuje, jaké jsou dle jejího názoru správně vypočtené vyloučené doby za jednotlivé roky, je však evidentní, že se domáhá vyššího počtu dní vyloučených dob.
40. Soud neshledal důvodnou argumentaci žalobkyně namítající a dokládající konkrétní rozvržení pracovní doby ve vedlejším pracovním poměru, resp. v rámci dohod o provedení práce. Soud konstatuje, že podstatné je, že po tuto dobu byla žalobkyně důchodově pojištěna nejen v hlavním pracovním poměru, ale i v rámci vedlejšího pracovního poměru či v rámci dohod o provedení práce, rozhodující je, že za dané období byly odvedeny pojistné příspěvky, není podstatné, které konkrétní dny byla činnost vykonávána.
41. Pokud tedy žalobkyně nepožádala o srovnávací výpočet podle § 16 odst. 7 zákona o důchodovém pojištění, byl správný postup žalované, která zohlednila pouze překrývající se vyloučené doby, tj. 39 dnů vyloučených dob v roce 1998 a žádné vyloučené doby v letech 2001 až 2003.

42. Soud nad rámec tohoto odůvodnění dodává, že nezohlednění jednotek dnů vyloučených dob v tomto období by zřejmě mělo na celkovou výši důchodu zcela marginální vliv. Žalobkyně pak má možnost o srovnávací výpočet podle § 16 odst. 7 zákona o důchodovém pojištění požádat v dalším řízení o její žádosti o starobní důchod.
43. Soud nepovažoval za potřebné nařídít jednání za účelem dokazování. Žalobkyně předložila právní rozbor svého případu Ministerstvem práce a sociálních věcí, tuto listinu soud žalované přeposlal s tím, že se k právním závěrům může vyjádřit, této možnosti nebylo využito. Další žalobkyní předložené listiny byly součástí správního spisu, vyjma pracovní smlouvy ze dne 31. 3. 1995 a platového výměru ze dne 1. 4. 1995, kdy tyto listiny měly prokazovat, že žalobkyně neměla rozvrženou pracovní dobu do celého týdne a že měla možnost při těchto činnostech zároveň ošetřovat člena rodiny (toto soud vyhodnotil jako nerozhodné).
44. S ohledem na výše uvedené soud ve smyslu § 78 odst. 1 s. ř. s. pro nezákonnost zrušil žalobou napadené rozhodnutí a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem zdejšího soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.), tj. zjistí, jaký byl v letech 1994 a 1995 časový úsek, po jehož dobu žalobkyně dosahovala hrubého výdělku a zároveň pečovala o dítě, pokud tento souběh nebude trvat po celý kalendářní rok, pak provede srovnávací výpočet podle vyhlášky č. 284/1995 Sb. a použije postup pro žalobkyni výhodnější.
45. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně byla ve věci samé úspěšná, proto jí přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti neúspěšnému žalované, žádné náklady jí však nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 26. února 2024

JUDr. Lenka Loudová v. r.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

samosoudkyně